

GOTICO-ANTIQUA, PROTO-ROMAN, HYBRID.
15TH CENTURY TYPES BETWEEN GOTHIC AND ROMAN
ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE

FUST & SCHÖFFER 'DURANDUS' 118G
JOHANN FUST & PETER SCHÖFFER
GOTICO-ANTIQUA
MAINZ 1459

Beati qui lauant stolas suas in sanguine a-
gmi: ut sit potestas eorū in ligno vite: et per
portas intrent ciuitatem. Foris autē canes
et venefici et impudici et homicide et ydolis
seruientes: et omnis qui amat et facit men-
datum. Ego ihesus misi angelum meum te-
stificari vobis hec in ecclesijs. Ego sū radix
et genus dauid: stella splendida et matuti-
na. Et spiritus et sponsa dicunt veni. Et qui
audit: dicat veni. Et qui sitit veniat: et q̄vult
accipiat aquā vite gratis. Contestor enim
om̄i audienti verba p̄phetie libri huius. Si
quis apposuerit ad hec. apponet deus super
illū plagas scriptas in libro isto: et si quis
diminuerit de verbis libri p̄phetie huius. au-
feret deus partē eius de libro vite et de ciui-
tate sancta: et de hijs que scripta sunt in li-
bro isto. Dicit qui testimonium phibet istorū.
Etiam. Venio cito amen. Veni dñe ihesu.
Grā dñi nr̄i ihesu cristi cū om̄ibz vobis amē.

P̄ns hoc opusculū Artificōsa adinuentione
imp̄mendi seu caracterizandi. absq; calami
exaracōn. in ciuitate Magunt̄ sic effigiatū.
et ad eusebiā dei industrie per ioh̄ez fust ciuē
et Petrū schoiffher de gernshaym clericū di-
otē eiusdem est consummatū Anno dñi. M.
cccc. lxxij. In vigilia assumpcōis virḡ marie.

Beati qui lauant stolas suas in sanguine a-
gmi: ut sit potestas eorū in ligno vite: et per
portas intrent ciuitatem. Foris autē canes
et venefici et impudici et homicide et ydolis
seruientes: et omnis qui amat et facit men-
datum. Ego ihesus misi angelum meum te-
stificari vobis hec in ecclesijs. Ego sū radix
et genus dauid: stella splendida et matuti-
na. Et spiritus et sponsa dicunt veni. Et qui
audit: dicat veni. Et qui sitit veniat: et q̄vult
accipiat aquā vite gratis. Contestor enim
om̄i audienti verba p̄phetie libri huius. Si
quis apposuerit ad hec. apponet deus super
illū plagas scriptas in libro isto: et si quis
diminuerit de verbis libri p̄phetie huius. au-
seret deus partē eius de libro vite et de ciui-
tate sancta: et de hijs que scripta sunt in li-
bro isto. Dicit qui testimonium phibet istorū.
Etiam. Venio cito amen. Veni dñe ihesu.
Grā dñi nr̄i ihesu cristi cū om̄ibz vobis amē.

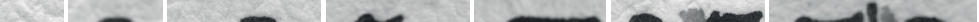
P̄ns hoc opusculū Artificōsa adinuentione
imp̄mendi seu caracterizandi. absq; calami
exaracōn. in ciuitate Magunt̄ sic effigiatū.
et ad eusebiā dei industrie per ioh̄ez fust ciuē
et Petrū schoiffher de gernshaym clericū di-
otē eiusdem est consummatū Anno dñi. M.
cccc. lxxij. In vigilia assumpcōis virḡ marie.

¶ñs hoc opusculū Artíficōsa adínuentione
imp̃mendi seu caracterizandi·absq̃ calami
exaracōñ·in ciuitate Maguntñ sic effigiatū·
⁊ ad eusebiā dei industrie per ioh̃ez fust ciuē
et Petrū schoiffher de gernshēym clericū di-
otēs eiusdem est consummatū Anno dñi·M·
cccc·lxñ· In vigilia assump cōis virg·marie.

¶ñs hoc opusculū Artíficōsa adínuentione
imp̃mendi seu caracterizandi·absq̃ calami
exaracōñ·in ciuitate Maguntñ sic effigiatū·
⁊ ad eusebiā dei industrie per ioh̃ez fust ciuē
et Petrū schoiffher de gernshēym clericū di-
otēs eiusdem est consummatū Anno dñi·M·
cccc·lxñ· In vigilia assump cōis virg·marie.

A a B C C D E F G
 h I J K L M N O P P
 Q Q Q r R S S T
 v w v x y z
 a b c d d e f g g g h
 i i i l m n o p p q
 r s s t u v x y z

x y a á ã b be bo by c é ê

ca cá ce cē cí co cō cr ct cu

cū d ð ð ð e ē é ec et f fe

ff fi fo fr fu g g g g g g

b be bo í ï ï ï ï m ñ n m u ú

k t k u m m m n n n o o o

Aa B C C D E F G H I

LMNOPPPQQQ

Q R S T U V W X

Œ Ʒ Ʒ a á â b be bo bo c ć ċ

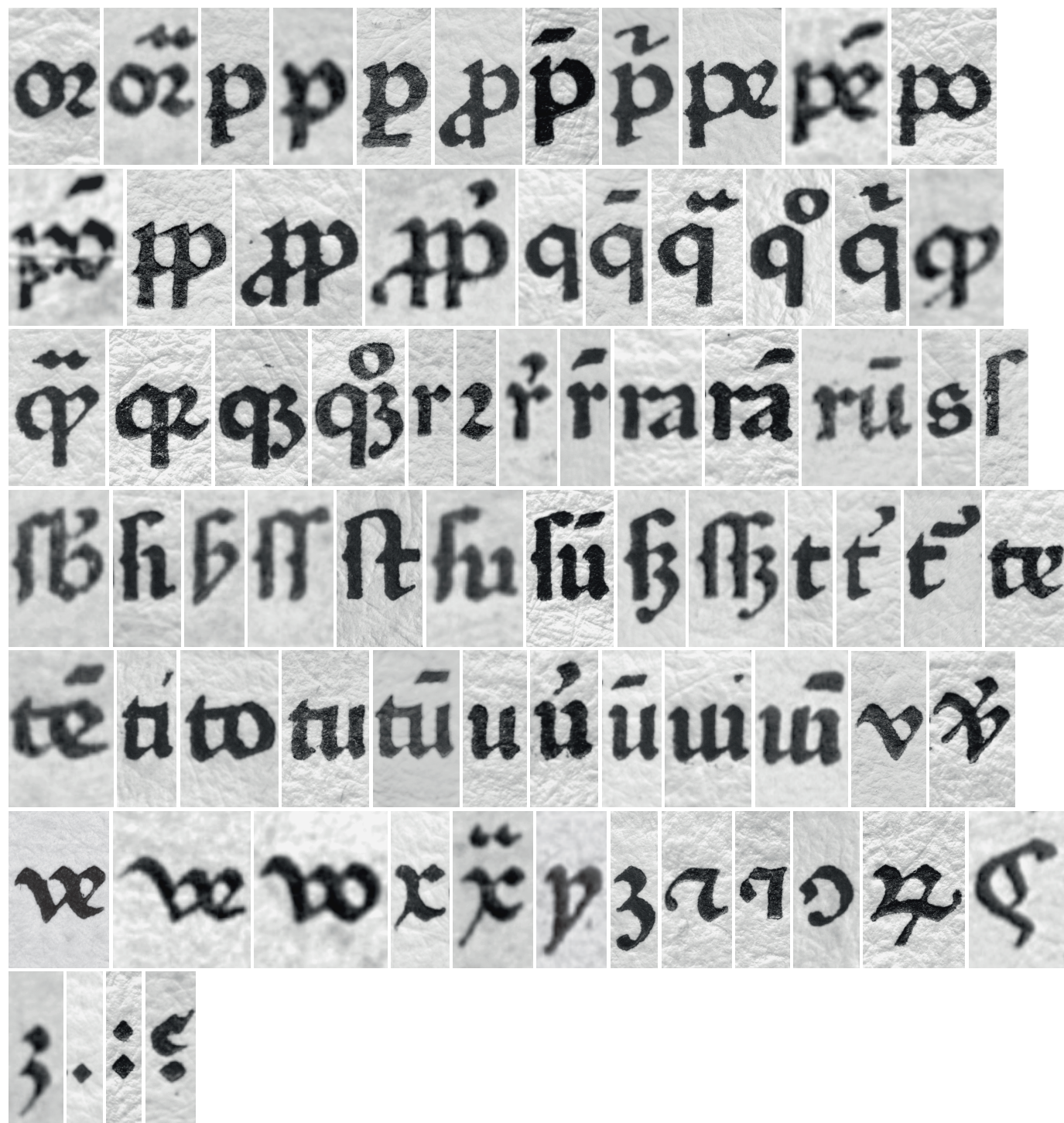
ca cá ce cé ci co có cr ct cu

cū d ō ɔ œ ɔ e ē é ec et f fe

ff fi fo fr fu g ga gg g' g~ g'

h he ho í î ï ð ñ ò ó ü ũ

kl'U m m' n n' m' o o~

or õ p p p p p p̄ p̄ p̄ p̄ p̄
 p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄ p̄
 q̄ q̄ q̄ q̄ r r r r r r r r r
 s s s s s s s s s s
 t t t t t t t t t t
 u u u u u u u u u u
 v v v v v v v v v v
 x x x x x x x x x x
 y y y y y y y y y y

Non eram nescius Brute cum quae summis ingemis exquisitaque doctrina philosophi Graeco sermone tractavissent ea Latinis litteris mandaremus fore ut hic noster labor in varias reprehensiones incurreret. nam quibusdam et iis quidem non admodum indoctis totum hoc displicet philosophari. quidam autem non tam id reprehendunt si remissius agatur sed tantum studium tamque multam operam ponendam in eo non arbitrantur. erunt etiam et ii quidem eruditi Graecis litteris contemnentes Latinas qui se dicant in Graecis legendis operam malle consumere. postremo aliquos futuros suspicor qui me ad alias litteras vocent genus hoc scribendi etsi sit elegans personae tamen et dignitatis esse negent. Contra quos omnis dicendum breviter existimo. Quamquam philosophiae quidem virtutatoribus satis responsum est eo libro quo a nobis philosophia defensa et collaudata est cum esset accusata et vituperata ab Hortensio. qui liber cum et tibi probatus videretur et iis quos ego posse iudicare arbitrarer plura suscepi veritus ne movere hominum studia viderer retinere non posse. Qui autem si maxime hoc placeat moderatius tamen id volunt fieri difficilem quandam temperantiam postulant in eo quod semel admissum coerceri reprimique non potest ut prope modum iustioribus utamur illis qui omnino avocent a philosophia quam his qui rebus infinitis modum constituent in reque eo meliore quo maior sit mediocritatem desiderent. Sive enim ad sapientiam perveniri potest non paranda nobis solum ea sed fruenda etiam sapientia est sive hoc difficile

est tamen nec modus est ullus investigandi veri nisi inveneris et quaerendi defatigatio turpis est cum id quod quaeritur sit pulcherrimum. etenim si delectamur cum scribimus quis est tam invidus qui ab eo nos abducat sin laboramus quis est qui alienae modum statuat industriae nam ut Terentianus Chremes non inhumanus qui novum vicinum non vult fodere aut arare aut aliquid ferre demique non enim illum ab industria sed ab inliberali labore deterret sic isti curiosi quos offendit nos ter minime nobis invidundus labor. is igitur est difficilior satis facere qui se Latina scripta dicunt contemnere. in quibus hoc primum est in quo admirer cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius cum idem fabellas Latinas ad verbum e Graecis expressas non invitum legant. quis enim tam inimicus paene nomini Romano est qui Ennii Medeam aut Antiopeam Pacuvii spernat aut reiciat quod se isdem Euripidis fabulis delectari dicat Latinas litteras oderit Synephebos ego inquit potius Caecilii aut Andriam Terentii quam utramque Menandri legam A quibus tantum dissentio ut cum Sophocles vel optime scripserit Electram tamen male conversam Atilii mihi legendam putem de quo Lucilius ferreum scriptorem verum optimo scriptorem tamen ut legendus sit. rudem enim esse omnino in nostris poetis aut inertissimae segmentae est aut fastidii delicatissimi. mihi quidem nulli satis eruditi videntur quibus nostra ignota sunt. antinam ne in nemore mihi minus legimus quam hoc idem Graecum quae autem de bene beateque vivendo a Platone disputata sunt haec explicari non placebit Latine Synephebos ego inquit

ABBREVIATIONS DISCRETIONARY LIGATURES	
ā	a m
ᵇ	b u s
á	c u m
ð	d e d e s d í c í t d í c t u s d í s d í t d u m u n d
ē	e m e n e s t
ḃ	h í c
í	í n í n í í m í m u í r e m í m í n n í n í m
ḡ	g r a
ʃ	l u u l
ṁ	m e n m n m n e m n í m u n t u m
ñ	a n e n e
ô	o n o m í o

	o d o
p	p a r p e r
p	p r o p r o p
ṑ	p r a e p r e
ṑ̇	p u p u r p u t
ṑ	p a p a p o p u l o
ṑ	p r o p t e r
ṑ̃	q u a
ṑ̇	q u o
ṑ̃	q u e
ṑ̇	q u o q u e
ṑ̃	q u o d
ṑ̇	q u a m
ṑ̃	t e r t r
ṑ̇	t í o
ṑ̃	u m u n
ṑ̇	v e r
ṑ̃	e t
ṑ̇	
ṑ̃	c o n
ṑ̇	[...] e t
ṑ̃	r u m
ṑ̇	u s
HISTORICAL LIGATURES STANDARD LIGATURES	
ṑ̃	b e
ṑ̇	b o
ṑ̃	c a
ṑ̇	c e

á	c í
œ	c o
cr	c r
ct̃	c t
cu	c u
de	d e
do	d o
ec	e c
et	e t
fe	f e
ff	f f
fi	f í
fo	f o
fr	f r
fu	f u
he	h e
ho	h o
im	í m
m̃	í n
iu	í u
ll	l l
mí	m í
m̃	n í
or	o r
pe	p e
po	p o
qr	q r
ra	r a
ru	r u
fi	f í
fim	f í m
ff	s s
ft	s t
fu	s u
ḡ	s ḡ
ff̃	s s ḡ
te	t e
tí	t í
to	t o

tu	t u
uí	u í
ve	v e
vo	v o

HISTORICAL FORMS STYLISTIC SETS		
SS01	a	A
SS02	C	Ĉ
SS03	Œ	ℳ
SS04	ṑ̇	ṑ̃
SS05	Q	Q
SS06	q	Q
SS07	Œ	Q
SS08	S	Œ
SS09	ṑ̇	ṑ̃
SS10	ṑ̇	ṑ̃
SS11	o	d
SS12	g	g
SS13	g	g
SS14	í	í
	í	í
SS15	p	p
SS16	z	r
SS17	f	s
SS18	ḡ	ḡ
SS19	ṑ̇	ṑ̃

FUST & SCHÖFFER 'DURANDUS' 118G, GOTICO-ANTIQUA FIRST USED IN MAINZ BY PETER SCHÖFFER & JOHANN FUST FOR GUILLAUME DURAND'S *RATIONALE DIVINORUM OFFICORUM* IN 1459. THE BOOK DISPLAYS TWO SIZES, THE SMALLER 92G FOR THE MAIN TEXT AND THE BIGGER AND MORE CONTRASTED 118G USED ONLY FOR THE COLOPHON AND LATER FOR THE FAMOUS 48-LINE BIBLE IN 1462. USED UNTIL THE END OF THE CENTURY.

TYPE DESIGN WORKSHOP AT HOCHSCHULE MAINZ AND GUTENBERG-BIBLIOTHEK, HELD BY JÉRÔME KNEBUSCH, MAINZ, JUNE 2016.

SOURCES: LATIN BIBLE, 1462, *EPISTOLAE*, HIERONYMUS, 1470 & *DE OFFICIIS*, CICERO, 1466.

WORKSHOP PARTICIPANTS: FREDERIK FUCHS, KATHARINA BLUST, ROXANE LHÉOTÉ, ANDRÉ VAN RUETH, LAI PING SO, MARLENE ARNOLD, MARILYN BAUMANN, BETTINA ANDRESEN, SOPHIE GOLLE, YASEMIN FAKILI.

FONT DESIGNED AND PRODUCED BY ALEXIS FAUDOT AND RAFAEL RIBAS, DIRECTED BY JÉRÔME KNEBUSCH, ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE (ANRT), NANCY.

IMAGES: COPYRIGHT BAYERSISCHE STAATSBIBLIOTHEK, MÜNCHEN & ANRT, NANCY

PUBLISHED UNDER THE SIL OPEN FONT LICENCE AND AVAILABLE AT GOTICO-ANTIQUA.ANRT-NANCY.FR

COPYRIGHT ANRT, ALL RIGHTS RESERVED, 2019

VERSION: 1.0, 25 APRIL 2019

ADDED GLYPHS:

JUWjw